Сена 60 gr. Цана 60 гр.

Ніва

ОРГАН ГАЛОЎНАГА ПРАЎЛЕННЯ БЕЛАРУСКАГА ГРАМАДСКА-КУЛЬТУРНАГА ТАВАРЫСТВА

№ 17 (165) БЕЛАСТОК, 26 КРАСАВІКА 1959 года ГОД IV

За далейшае развіццё спулдзельняў

НАРАДА СПУЛДЗЕЛЬЦАЎ

21 красавіка г. г. у Беластоку адбылася V сесія Ваяводскай рады Саюза сельскагаспадарчых спулдзельняў прадукцыйных.

На сесію прыехалі прадстаўнікі 24 сельскагаспадарчых спулдзельняў прадукцыйных Беласточчыны.

З дакладам на тэму заданняў спулдзельняў прадукцыйных у гадах 1959 — 65 выступіў сакратар Ваяводскай рады Саюза сельскагаспадарчых спулдзельняў прадукцыйных — грам. Юльян Палудняк.

У дакладзе падкрэслівалася, што ў апошні час на Беласточчыне назіраецца сярод земляробаў паважны пералом у напрамку сацыялістычнай перабудовы вёскі. Шмат сялян, якія некалі непатрэбна паспяшаліся і развязалі свае спулдзельні прадукцыйныя, цяпер усё больш пераконваюцца, што гаспадарыць індывідуальна шмат цяжэй, ды і ўраджай на індывідуальных гаспадарках атрымоўваецца значна меншы. Таму ў шматлікіх мясцовасцях Беласточчыны ўжо цяпер назіраецца вялікі рух за аднаўленне калектыўнага гаспадаравання, за рэстаўрацыю некалі існуючых спулдзельняў. Аб гэтым сведчыць хаця б і такі факт, што толькі ад восені мінулага года на Беласточчыне сяляне арганізавалі 7 новых спулдзельняў прадукцыйных, у тым ліку 6 спулдзельняў у тых мясцовасцях, дзе яны існавалі да 1956 года. Толькі ў тры першыя месяцы г. г. у існуючыя спулдзельні прадукцыйныя ўступіла 15 новых сем'яў, якія дагэтуль гаспадарылі індывідуальна. Аднак найважнейшае тое, што, як вынікала з дакладу, існуючыя спулдзельні ў апошнія гады значна ўмацаваліся і арганізацыйна і эканамічна. Калектывы іх цяпер моцна стаяць на нагах і пачынаюць жыць усё заможней. Такія спулдзельні, як Крывая ў Бельскім павеце, або Дарожкі ў Беластоцкім павеце, сапраўды сталі праменяваць на сваю аколіцу і добрай працай і добрым жыццём. А гэта найлепшая прапаганда за справу калектывізацыі, за сацыялістычнае пераўтварэнне нашай раздробленай вёскі. Аб гэтай стабілізацыі ў спулдзельнях прадукцыйных гаварылі і самі спулдзельцы ў часе дыскусіі, якая пачалася пасля даклада.

— Цяпер у нас ніхто нават і не думае аб тым, быць ці не быць у спулдзельні, — гаварыў старшыня спулдзельні ў Васьках, Гайнаўскага павета, грам. Аляксандр Граматовіч. Калектыў наш умацаваўся, кожны ахвотна ідзе да працы, кожны стараецца, каб сваёй працай прычыніцца да як найбольшага калектыўнага прыбытку. Гэтую згуртаванасць у калектыўнай працы падкрэслівалі, выступаючы на сесіі, прадстаўнікі спулдзельняў у Крывой, Дарожках, Зубрах і іншых.

Пасля III З'езду партыі ва ўсіх спулдзельнях Беласточчыны горача абмяркоўваліся перспектывы далейшага эканамічнага развіцця спулдзельняў. І ўсюды спулдзельцы прыходзілі да вываду, што ёсць у іх неабмежаваныя магчымасці для гэтага.

Аб гэтым гаварылі яны і на сесіі.

— Трэба нам адначасова развіваць і раслінаводчую вытворчасць, і жывёлагадоўлю,—падкрэслівалі дыскутанты. Нельга ж атрымаць добрых ураджаяў пры атсутнасці павелічэння жывёлагадоўлі. З другога боку, немагчыма павялічыць жывёлагадоўлю без добрай ураджайнасці палёў і забеспячэння адпаведнай кармавой базы.

Усе дыскутанты падкрэслівалі, што кожная спулдзельня мае магчымасці для таго, каб штогод атрымоўваць большыя ўраджаі, чым індывідуальныя гаспадары, мець лепшую ад іх жывёлу. Зрэшты, ужо цяпер большасць спулдзельняў дасягнула гэтага. І гэта найлепшы доказ перавагі калектыўнага гаспадаравання. Шмат дыскутантаў звяртала ўвагу на зусім малое зацікаўленне развіццём спулдзельняў з боку ПОМ-аў.

— Працаўнікі ПОМ думаюць, — гаварыў рахункавод спулдзельні ў Дарожках, грам. Аляксандр Вішнеўскі, — што калі мы маем уласныя машыны, дык нам і зусім і не трэба цікавіцца. Праўда, машыны ў нас ёсць, і не дрэнныя машыны. Але вось кваліфікаваных механікаў дык у нас няма яшчэ. Мо' таму машыны часта псуюцца. Чаму, напрыклад, кваліфікаваны механік ПОМ не можа час-ад-часу прыехаць да нас, агледзець, пастукаць, паслухаць машыны і механізмы, спраўдзіць, што ім баліць, так, напрыклад, як гэта робіць ветэрынар з нашай жывёлай?

У заключэнні сесіі спулдзельцы прынялі пастанову аб заданнях у развіцці спулдзельняў Беласточчыны, вынікаючых з III З'езду партыі. У пастанове, між іншым, гаворыцца, што ў 1965 годзе спулдзельні ў сярэднім з 1 гектара абавязаны атрымаць: 4-ох асноўных збожжавых культур — па 15,5 цэнтнераў, бульбы — 160 цэнтнераў, цукровых буракоў — 220 цэнтнераў.

У гэтым жа годзе на 100 гектараў угоддзяў спулдзельні ў сярэднім будуць мець 45 штук жывёлы і 70 штук свіней. Сярэдняя малочнасць ад адной каровы ў год вынясе 2.000 літраў малака.

У пастанове падкрэсліваецца неабходнасць усебаковай працы ў напрамку арганізацыі новых спулдзельняў прадукцыйных.

В. БАРШЧЭЎСКІ

Штогод у першыя дні месяца мая грамадскасць нашай краіны адзначае традыцыйныя Дні асветы, кніжкі і друку.

У сёлеташніх святкаваннях гэтых Дзён, якія распачнуцца 3 мая, актыўны ўдзел прымае нашае Таварыства.

Выхад у свет зборніка вершаў беларускіх паэтаў Беласточчыны «Рунь» адкрывае не толькі свята кнігі, але адначасова з'яўляецца пачаткам выдавецтва нашых аўтараў. Факт гэты асабліва важны для нашай літаратурнай моладзі. Яе скромны, але як жа прыкметны падарунак, наша грамадства прымае з вялікай удзячнасцю. Зборнік беларускай паэзіі Беласточчыны трапіць, напэўна, да шырокага кола нашых чытачоў і будзе штуршком да яшчэ актыўнейшай літаратурнай творчасці маладых пісьменнікаў.

РУНЬ

Літаратурнае аб'яднанне пры рэдакцыі «Ніва» выдала зборнік вершаў маладых паэтаў Беласточчыны п. з. «Рунь». У зборніку змешчаны вершы 17 паэтаў. Цана 5 зл. Зборнік можна купіць у кнігарнях «Дому ксёнжкі» ў Беластоку, Бельску, Гайнаўцы, Саколцы, Сямяцічах і ў рэдакцыі «Ніва».

Чытачы, якія хочуць атрымаць кніжку поштай, павінны выслаць у рэдакцыю 5 зл.

Да «Дзён асветы, кнігі і друку»

У Дні асветы мы пачуем новыя вершы нашых паэтаў у часе сустрэч іх з насельніцтвам Беласточчыны.

З багатай праграмай перад насельніцтвам нашых мястэчак і вёсак выступіць беларускі калектыў песні і танца, а сабраныя з выступленняў грошы будуць перададзены ў фонд пабудовы школ. Спадзяемся, што іншыя нашыя самадзейныя калектывы пойдуць за яго прыкладам. Акрамя паказу здабыткаў беларускай культуры, унясуць яны свой уклад у вялікую справу будовы новых школ.

Бібліятэкі арганізуюць выстаўкі беларускіх кніг, а дакладчыкі пазнаёмяць жыхароў мястэчак і вёсак са здабыткамі беларускай літаратуры і яе гісторыяй.

Нашыя настаўнікі і школьная моладзь арганізуюць літаратурныя вечарыны з дэкламацыяй найлепшых твораў польскай і беларускай літаратуры.

У гэтым годзе Дні асветы, кнігі і друку пройдуць пад лозунгам «Польшча — краінай адукаваных людзей».

Мы ведаем што на розных курсах па павышэнню кваліфікацый, школах і вышэйшых установах не забракне нашай моладзі і дарослых.

Дні асветы, кнігі і друку закончацца ў гэтым годзе 17 мая. У гэтым часе «Ніва» правядзе вялікі літаратурны конкурс. У конкурсе прымуць удзел тыя нашыя чытачы, якія жыва цікавяцца роднай літаратурай. (мг)

Родныя краявіды.

Фота — М. Балкавыцкі

На здымку: генерал Р. Штаймер уручае старшыні з'езду М. Тураўскаму памятны сцяжок ГСТ.
Фота — Л. Каралеўскі.

З'езд ССМ у Бельску

12 красавіка г. г. адбыўся павятовы з'езд Саюза Сялянскай Моладзі ў Бельску. У канферэнцыйнай зале КП ПАРП сабралася каля 200-от дэлегатаў ССМ і больш 50 запрошаных гасцей.

Са справаздачным дакладам выступіў старшыня павятовага праўлення ССМ Яўген Трускоўскі. Ен падсумаваў дзейнасць маладзёжнай арганізацыі на Бельшчыне і многа гаварыў аб тым, як члены ССМ уключаюцца ў грамадскія чыны, як развіваюць мастацкую самадзейнасць, а таксама пакладаюць шмат намаганняў у здабыванні сельскагаспадарчых ведаў.

Пасля даклада разгарнулася дыскусія. Дэлегаты з паасобных арганізацый падкрэслівалі ў сваіх выступленнях дасягненні сваіх гурткоў, указвалі на цяжкасці ў працы.

— Аўтарытэт нашага гуртка ССМ стаў раней тады, — гаварыў дэлегат са Шчытоў, — калі мы пры выдатнай дапамозе настаўніцы Галіны Карпюк стварылі драмгурток, хор і танцавальную групу, пасля чаго сталі выступаць на сцэне ў сваёй і суседніх вёсках. Рэпертуар наш у большасці беларускі, а гэта таму, што наша і суседнія вёскі маюць насельніцтва беларускае. У нашай дзейнасці, — гаварыў ён далей, — вялікую дапамогу аказвае Беларускае грамадска - культурнае таварыства, членамі якога ўсе мы з'яўляемся.

У час дыскусіі быў уручаны 1000-ны білет ССМ Лявону Дабрынскаму з вёскі Пілікаў.

Аб тым, што Саюз Сялянскай Моладзі на Бельшчыне мае вялікія дасягненні, гаварылі многія дэлегаты.

Адным словам, ССМ здабыў поўны давер у партыі, улад, а таксама ў грамадскіх і гаспадарчых арганізацыях. Аб гэтым сведчыць, між іншым, і той факт, што на З'ездзе для ССМ быў уручаны сцяг, падараваны ПЗГС-ам.

Дэлегаты на сваім з'ездзе выбралі новае Павятовае праўленне ССМ, Рэвізійную камісію, а таксама дэлегатаў на ваяводскі з'езд ССМ.

Пасля з'езду адбылася артыстычная частка самадзейных мастацкіх калектываў з вёсак Пілікі, Дубяжын і з Бельска, а таксама ігра «Згадуй-Згадуля» і танцы.

М. Х.

На здымку: момант уручэння сцягу.
Фота — Лясоцкі

НЯМЕЦКІЯ ГОСЦІ НА БЕЛАСТОЧЧЫНЕ

18 красавіка г. г. у Беластоку адбыўся IV Ваяводскі з'езд ЛПЖ. На з'езд прыбылі дэлегаты гурткоў ЛПЖ з усіх куткоў Беласточчыны. На з'ездзе быў абмеркаваны і зацверджаны план дзеяння ЛПЖ на бліжэйшыя два гады. У плане асабліва падкрэсліваецца патрэба далейшага развіцця такіх галін дзейнасці ЛПЖ, як тэарэтычная і практычная падрыхтоўка моладзі, членаў ЛПЖ, да вядзення матацыклаў, аўтамабіляў, трактараў, а таксама развіццё воднага спорту.

Дэлегаты з'езду горача віталі дэлегацыю ГСТ з Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі (ГСТ — адпаведнік нашага ЛПЖ) у асобах старшыні ГСТ генерала Р. Штаймера і намесніка старшыні гэтай арганізацыі В. Дорфа.

Генерал Штаймер — стары ветэран рабочага руху. Ён у 1936 годзе быў камандзірам 111 міжнароднай брыгады ў Іспаніі і быў вялікім прыяцелем генерала К. Сярчэўскага.

Па заканчэнні з'езду дэлегаты і нямецкія госці ўзялі ўдзел у маніфестацыі насельніцтва горада ў сувязі з абходамі «Тыдня руху супраціўлення». Нямецкія госці злажылі вянок кветак пад помнікам удзячнасці Савецкай Арміі ў гарадскім парку.

Забіраючы голас на мітынгу пад помнікам удзячнасці, генерал Р. Штаймер, між іншым, сказаў:

— Мы, нямецкія камуністы, будзем вам заўсёды дапамагаць абараняць граніцу міру на Одры і Нісе.

19 красавіка нямецкія госці наведалі Белавежу. Пабывалі ў прыродазнаўчым музеі, запаведніку, былі пад дубам Ягайлы.

Белавежа зрабіла вялікае ўражанне на гасцей.

— Трэба нам навязаць бліжэйшае супрацоўніцтва, — гаварыў на заканчэнне генерал Р. Штаймер На вашай Беласточчыне ёсць што паглядзець, ёсць чаму павучыцца. У нашай краіне мы таксама будзем мець магчымасць паказаць вам шмат цікавага.

Дзве братнія арганізацыі ЛПЖ і ГСТ пастанавілі навязаць цеснае супрацоўніцтва і пастаянна абменьвацца вопытам у сваёй дзейнасці.

(вб)

Весткі з БССР

ВАЖНЫ ЗАКОН

7—9 красавіка ў Мінску адбылася першая сесія Вярхоўнага Савета Беларускай ССР пятага склікання.

Сесія прыняла законы і пастановы, выбрала Прэзідыум Вярхоўнага Савета Беларускай ССР і ўтварыла ўрад БССР — Савет Міністраў Беларускай ССР.

Адным з важнейшых законаў, прынятых на сесіі, быў закон аб умацаванні сувязі школы з жыццём і аб далейшым развіцці сістэмы народнай адукацыі ў Беларускай ССР.

НОВЫЯ КАНТАКТЫ

14 красавіка ў Мінску адбыўся арганізацыйны сход навукова - тэхнічнай секцыі Беларускага таварыства дружбы і культурнай сувязі з зарубежнымі краінамі.

З дакладам аб стварэнні навукова - тэхнічнай секцыі і яе задачах выступіў старшыня прэзідыума таварыства І. К. Казлоў.

Відныя прафесары і інжынеры падзяліліся сваімі ўражаннямі аб навуковых камандзіроўках у зарубежныя краіны і падтрымалі прапанову аб стварэнні навукова - тэхнічнай секцыі.

Сход выбраў бюро ў складзе 15 чалавек і старшыню секцыі — акадэміка АН БССР, доктара хімічных навук Б. В. Ерафеева.

ПАЛІТЫКА СПРЭЧАК

Сапраўды афіцыяльным цэнтрам, які падрыхтоўвае заходнюю палітыку да набліжаючайся Жэнеўскай канферэнцыі, з'яўляецца так званая рабочая група ў Лондане. Аднак праца гэтай групы акружана вялікай таямніцай. Таму зацікаўленасць назіральнікаў канцэнтруецца на ходзе амерыканскіх падзей.

А ў Злучаных Штатах адбываліся размовы паміж заходнегерманскім міністрам абароны Штраусам і амерыканскім дзяржаўным сакратаром Мак-Элроем. Там у апошні час на месца Далеса ўступіў новы дзяржаўны сакратар Гертэр. Ды ўсё большую зацікаўленасць узбуджае назначанае на ліпень падарожжа віцэ - прэзідэнта ЗША Ніксана ў Маскву.

Калі гаварыць аб лонданскіх размовах, то трэба толькі коратка сцвердзіць, што заходнія дзяржавы і далей (дзякуючы ўнутраным спрэчкам) не ўзгоднілі ніводнага станоўчага плана, які маглі б супрацьпаставіць савецкім прапановам у справе Берліна і ўсёй Германіі. А часу засталося нямнога, бо, як вядома, канферэнцыя міністраў замежных спраў чатырох дзяржаў з удзелам прадстаўнікоў абедзвюх германскіх дзяржаў у якасці назіральнікаў павінна пачацца ў Жэневе ўжо 11-га мая.

У той час у мілітарных колах ФРГ з задавальненнем гаворыцца аб выніках падарожжа ў Злучаныя Штаты міністра абароны Штрауса. Павінен ён быў знайсці не толькі падтрымку Мак-Элроя ў справе цвёрдага становішча ў размовах з Савецкім Саюзам (а асабліва на тэму Берліна). Павінен ён быў атрымаць канкрэтнае абяцанне, што заходнегерманская армія ў хуткім часе атрымае ракетнае ўзбраенне. Апошнія паведамленні аб размовах абодвух міністраў абароны гавораць аб магчымасці прадукцыі некаторых тыпаў ракет (супрацьавіяцыйных і з невялікім радыусам дзеяння) таксама на тэрыторыі Заходняй Германіі.

У момант, калі павялічваюцца намаганні, каб зменшыць напружанасць у міжнародных адносінах, факт гэты нельга акрэсліць інакш, як працягванне халоднай вайны. Не менш небяспечнымі з'яўляюцца пералёты амерыканскіх самалётаў паміж Заходняй Германіяй і Берлінам на вышыні больш 3.000 метраў.

Амерыканскія правакацыі асуджаем не толькі мы. Непакоіцца таксама грамадскасць Вялікабрытаніі. У мінулы панядзелак у Палаце Абшчын было зложана сем інтэрпеляцый. У сувязі з гэтым «Дэйлі Тэлеграф» пісаў: «Брак згоды ў поглядах паміж Вялікабрытаніяй і ЗША ў справе пералётаў на вялікай вышыні ў берлінскім калідоры з'яўляецца вынікам розных падыходаў да перагавораў з Савецкім Саюзам» Амерыканскі падыход у гэтым выпадку азначае: ніякіх кампрамісаў!

З гэтых прычын найбольш рэакцыйныя колы Злучаных Штатаў неахвотна прынялі ўступленне Гертэра на пост дзяржаўнага сакратара. У вачах амерыканскіх бізнесменаў Гертэр з'яўляецца прыхільнікам гнуткай палітыкі, а значыць, выгаднай для Савецкага Саюза.

З сумы вышэй паданых фактаў можна зрабіць вывад, што ў момант падрыхтоўкі да важных міжнародных канферэнцый амерыканская дыпламатыя становіцца ўсё больш паслухмянай у адносінах цвёрдалобых генералаў і капіталістаў, фінансуючых узбраенне арміі.

Іншы характар мае паведамленне Эйзенхаўэра (абвешчанае адначасова ў Вашынгтоне і Маскве) аб запланаваным на ліпень выездзе віцэ-прэзідэнта Ніксана ў сталіцу Савецкага Саюза. Афіцыяльнай прычынай падарожжа з'яўляецца адкрыццё выстаўкі аб жыцці ў сучаснай Амерыцы. Аднак заходнія палітыкі разумеюць, што калі амерыканскія кіраўнікі выкажуць добрую волю, перагаворы, якія будзе мець у Маскве Ніксан, могуць зрабіць уплыў на паляпшэнне адносін паміж наймагутнейшымі дзяржавамі — Савецкім Саюзам і Злучанымі Штатамі. Зразумела пры ўмове, што Ніксан не будзе трактаваць свайго падарожжа, як падрыхтоўчай кампаніі да выбараў у Злучаных Штатах, якія могуць яго ўзнесці на прэзідэнцкае крэсла. (У 1960 годзе ў Злучаных Штатах адбудуцца выбары прэзідэнта, у якіх Ніксан будзе кандыдатам на месца ўжо вельмі старога і мала актыўнага Эйзенхаўэра).

УЛ. ЛАЗІНСКІ

ПАДАРУНКІ СЯБРОЎ

Юбілейная ваза. Падарунак ад ленінградцаў.

Мінуў слаўны юбілей 40-годдзя Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі.

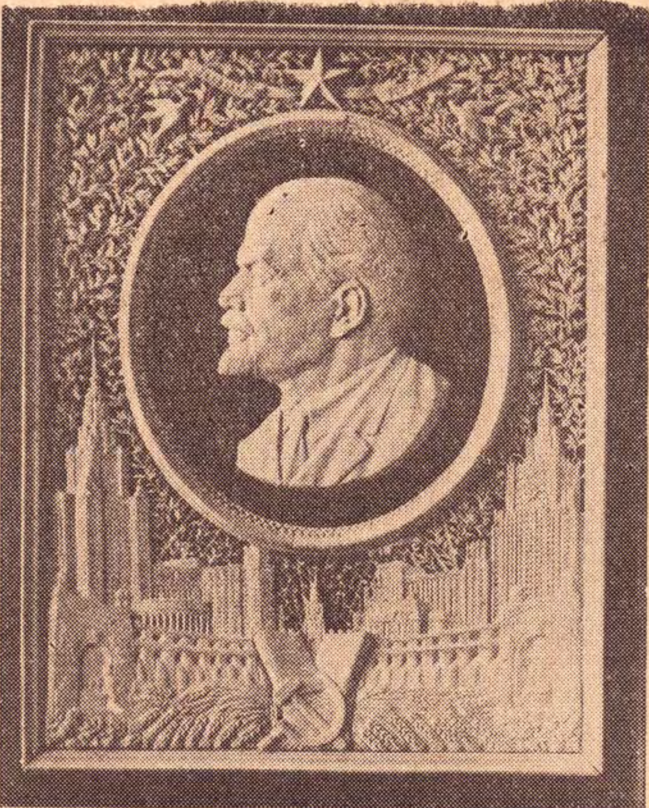
Раз'ехаліся госці. Але памяць аб іх жыве не толькі ва ўспамінах, але і ў шматлікіх падарунках, якія прывезлі яны на святкаванне юбілейнай даты.

Вось падарункі, прывезеныя з братняй Украіны. Якая прыгажосць! Багаты дыван, унікальная ваза, піяніна, скульптурная група. Такія рэчы падносяцца ад шчырага сэрца, бо зроблены яны на дзіва цудоўна і любоўна.

А побач падарункі ад паўночных суседзяў — працоўных Літвы. Бы вясёлка, рассыпалася мазаічнае пано са шкла. Яно ўвасабляе перамогі на фронце мірнага будаўніцтва.

З далёкага Азербайджана прыбыў дыван з барэльефам Уладзіміра Ільіча Леніна, альбом з відамі Баку, мастацкі пісьмовы прыбор. Ленінградцы падарылі па-мастацку афармленую вазу з надпісам.

Рускі народ падарыў сярэбраную шкатулку з залатым аздабленнем і адрасам, што ўкладзен у папку, на якой умелай рукой выразан на слановай косці вобраз У. І. Леніна.

Падарунак ад народу Расійскай Федэрацыі.

Хвалюе падарунак сталінградцаў. Многія выдатныя сыны народа, у тым ліку і беларусы, аддалі свае жыццё, абараняючы Сталінград ад полчышчаў нямецка - фашысцкіх захопнікаў. І вось яна, гэтая свяшчэнная зямля горада - героя ў шкляной шкатулцы з надпісам: «Свяшчэнная зямля, прапітаная крывёю савецкіх воінаў, абаронцаў Сталінграда. Узята на Мамаевым кургане ў месцы жорсткіх баёў 1942—43 г. г.»

Побач з гэтым беларусы свята захоўваюць дзесяткі іншых падарункаў ад працоўных братніх рэспублік і гарадоў Савецкага Саюза, прывезеных у Беларусь на святкаванне саракагадовага юбілею рэспублікі.

Габелен. Падарунак ад казахскага народа.

З гісторыі камсамольцаў Беласточчыны

ПЕРШЫ ГАРТ

2)

Не пакідаючы агрэсіўных намераў, рэакцыйныя правіцелі Польшчы падтрымоўвалі тэрарыстычныя і шпіёнска - дыверсійныя белагвардзейскія арганізацыі, узмоцнена згуртоўвалі антысавецкія блокі.

Буржуазна - памешчыцкая Польшча з'яўлялася галоўным звяном у «санітарным кардоне», які імперыялісты стараліся стварыць вакол Савецкай дзяржавы.

У той жа час памешчыкі, капіталісты, «асаднікі» і чыноўнікі дзяржаўнага апарату ў Заходняй Беларусі не грэбавалі нічым у сваёй грабежніцкай палітыцы, жорстка падаўлялі выступленні працоўных мас. Аднак вызваленчая барацьба з кожным днём расла. Гэтая барацьба прымала такія формы, як падпальванне маёнткаў, знішчэнне «асаднікаў», масавыя парубкі лесу, узброеная барацьба з паліцыяй, адмова плаціць падаткі і т. п. Толькі за адзін 1922 год паводле сцвярджэння В. Грабскага, былога прэм'ер - міністра Польшчы, у Заходняй Беларусі і Заходняй Украіне было адзначана 878 масавых выступленняў рабочых і сялян. У іх прымалі самы жывы і непасрэдны ўдзел камсамольцы і моладзь.

У перыяд 1921 — 1924 г. г. вызваленчая барацьба ў Заходняй Беларусі насіла партызанскі характар. Дзеянні беларускіх партызан вельмі часта выходзілі за межы дробных налётаў на памешчыцкія маёнткі або на дробныя карныя групы і атрады. На Палессі, у Навагрудскім ваяводстве партызаны часам уступалі ў бой з рэгулярнымі войскамі.

Але барацьба была няроўнай. Да таго ж, у канцы 1923 года рэвалюцыйныя выступленні ў Балгарыі, Германіі былі падаўлены. У самой Польшчы рэакцыі ўдалося задушыць Кракаўскае ўзброенае паўстанне.

Пратрымаўшыся на працягу 1924 года на высокім узроўні, узброеная барацьба сялян Заходняй Беларусі пайшла на спад. Аднак выдатным вынікам гэтай барацьбы было тое, што ў яе агні вырас і загартаваўся баявы памочнік Камуністычнай партыі — камсамол Заходняй Беларусі, як масавая арганізацыя моладзі.

Стварэнне шырокай сеткі падпольнай арганізацыі

Ад метад ў партызаншчыны КСМЗБ перайшоў да стварэння шырокай сеткі падпольных арганізацый. Ужо ў 1923 годзе былі створаны акруговыя, раённыя камітэты камсамола. Аформіўся Цэнтральны Камітэт камсамола Заходняй Беларусі, а чале якога ў канцы 1924 года становіцца палымяны трыбун - масавік, вялікі арганізатар і нястомная рэвалюцыянерка Вера Харунжая. Члены ЦК КСМ Заходняй Беларусі ездзілі па гарадах, мястэчках і вёсках, праводзілі нарады камсамольскага актыву, канферэнцыі, пасяджэнні камітэтаў, сходы падпольных ячэек.

Асаблівую ўвагу Цэнтральны Камітэт камсамола Заходняй Беларусі ўдзяляў выданню падпольных юнацкіх газет, часопісаў, адозваў, лістовак. Першапачаткова на ратататарах, а затым у канспіратыўных друкарнях друкаваліся камсамольскія газеты «Малады камуніст», «Пабаравец» (прызыўнік у армію), часопіс «Камсамолец», «Маладая гвардыя», адозвы, брашуры на беларускай, польскай, рускай, яўрэйскай мовах.

І дастаўлялася гэтая літаратура ў многія гарады, мястэчкі, вёскі.

Аб паспяховай дастаўцы нелегальнай літаратуры з Беластока ў арганізацыю ўспамінае В. Ласковіч: «Мяне камандзіравалі ў Беласток з Брэста за камуністычнай літаратурай. Я быў малады і нявопытны. Гэта была мая першая паездка ў незнаёмы мне горад Беласток. Яўка была назначана ў чайной. Сувязная — афіцыянтка прыняла мяне. І пры яе садзеянні я атрымаў нелегальную літаратуру. Прычым атрыманне літаратуры было добра арганізавана. Сувязная звяла мяне з юнаком, які прынёс мне ў поезд чамадан літаратуры, праехаў са мной у адным купэ тры астаноўкі, а затым непрыкметна вышаў, пакінуўшы мне чамадан. І вось не паспеў выйсці мой спадарожнік, як у купэ да мяне ўвайшла бабулька і суправаджаўшыя яе ўнеслі тры чамаданы і мноства розных клункаў. З размовы я даведаўся, што мая спадарожніца — маці каменданта чыгуначнай паліцыі станцыі Брэст-Цэнтральны. Я рашыў заваяваць павагу і давер бабулькі. Таму я старанна дапамагаў ёй укладваць клуначкі, чамаданы і наогул паслужліва выконваў малейшую яе просьбу.

І калі на станцыі Чаромха была праверка дакументаў, а затым, калі я прыбыў у Брэст, — гэта вельмі дапамагло. Літаратуру я даставіў як нельга лепш».

(Працяг будзе)

ЯК ГАСПАДАРЫЦЬ на лёгкіх глебах

Барацьба за павышэнне ўраджайнасці лёгкіх зямель павінна стаць мэтай кожнага гаспадара. Гэта можна зрабіць шляхам ужывання штучных угнаенняў, зялёных кампостаў і кампаставанага торфу. На лёгкіх землях лепей менш, але часцей даваць натуральны гной, (напрыклад, што другі, або трэці год). У гаспадарках з лёгкімі землямі гной адыгрывае асноўную ролю. Аднак яго прадукцыя часта адбываецца не ў адпаведных умовах. Хлявы не маюць бетонных падлог і фундаментаў. Значная частка гнаёўкі працякае ў зямлю.

У якасці дапаўнення да натуральнага гною павінны быць так званыя зялёныя ўгнаенні.

Праведзеныя доследы паказваюць, што прыараная зялёная маса разам з карэннямі лубіну або пялюшкі на плошчы аднаго гектара адпавядае 10 цэнтнерам салетраку, 3,5 цэнтнераў суперфасфату і звыш 4 цэнтнераў патасовай солі. Прытым не ўлічана яшчэ вялікага дадатнага ўплыву вялікай масы перагною, які паляпшае структуру зямлі. Таксама матыльковыя расліны маюць уплыў на павышэнне ўраджайнасці зямлі.

Хочучы добра гаспадарыць на лёгкіх землях, трэба рыхтаваць кампосты з гаспадарскіх адпадаў і торф з дадаткам гною або зялёнай масы. Старанна дагледжаны кампост з'яўляецца таксама вартасным, як добра наспеўшы гной.

Найчасцей пры пясчаных палетках выступае торф. Крыху падсушаны і складзены на зіму, ён пад уплывам марозу робіцца сыпкім і лёгка яго можна прыараць.

АПРАЦОЎКА ЛЁГКІХ ГЛЕБАЎ

вымагае:

— забеспячэння вільгаці

— павелічэння перагною

— недапушчэння да спалосквання ніжняга пласту ворнай зямлі.

Дадатнай уласцівасцю гэтых глебаў з'яўляецца іх устойлівасць супраць засыхання і вялікая ўраджайнасць на добрае ўгнаенне.

Аднак гэтыя глебы маюць шмат і дрэнных уласцівасцей. Перадусім мала знаходзіцца ў іх вільгаці і кармавых складнікаў. У сувязі з гэтым іх не трэба закадта часта араць, або спранжынаваць, бо вельмі хутка распыляюцца і высыхаюць.

Пясчаныя глебы ка весну хутка высыхаюць і награваюцца. Таму можна значна хутчэй пачынаць на іх сяўбу. Гэта забяспечвае іх ад хуткай страты вільгаці.

Араннe па жніўях, а таксама паступовае паглыбленне зімовага арання на лёгкіх глебах з глiністым грунтам добра ўплывае на іх ураджайнасць.

Апрача вышэй пералічаных спраў вельмі важным з'яўляецца

АДПАВЕДНАЯ ПАДБОРКА РАСЛІН НА ЛЁГКІЯ ГЛЕБЫ

На вельмі слабых глебах трэба сеяць лубін, жыта, грэчку; на лепшых глебах трэба сеяць сырадэлю, азімую віку, пялюшку і бульбу. На лёгкіх глебах з глінiстым грунтам можна яшчэ больш павялічыць падборку раслін. Каб пазбегнуць няўдач і чым хутчэй мець упэўненасць у мажлівасці ўвядзення новай расліны, перш трэба ле выраспіць на невялікім участку данай глебы.

У нашых гаспадарках неабходна пашыраць матыльковыя культуры. Гэта дазволіць павялічыць кармавую базу. Апрача гэтага, іх можна выкарыстоўваць як угнаенне зямлі.

На лёгкіх глебах замест горкага лубіну трэба сеяць кармавы лубін, званы салодкім. Насенне гэтага лубіну найлепей купіць у ГС-е, бо яно там спецыяльна дабранае. Аднак сеяць яго можна не раней, як пасля трох гадоў на тым полі, дзе раней рос горкі лубін.

Вялікае значэнне на лёгкіх глебах мае азімая віка. Яна вельмі ўстойлівая на холад і добра яе мяшаць разам з жытам. Касьба азімай вікі праводзіцца ў канцы мая. Пасля на гэтым полі можна садзіць бульбу, сеяць кукурузу альбо іншыя кармавыя расліны.

На так званых кіслых глебах перад сяўбой матыльковых раслін (апрача лубіну) трэба даць перш вапну — па дзесяць цэнтнераў на адзін гектар што 3—4 гады.

Такое ўстанаўленне сельскагаспадарчай прадукцыі пры шырокім ужыванні матыльковых культур вельмі патрэбна. У нашых ваколіцах ёсць мала добрых сенажацяў і пасбішч. Таму частка матыльковых культур павінна быць прызначана на корм.

Інж. В. Клімашэўскі

— Кіраўнік Аддзела раслiннай прадукцыі Ваяводскай Рады ў Беластоку

Каб селянін мог купіць добрую мэблю

Яшчэ нядаўна, калі селяніну, бывала, спатрэбіцца купіць новую мэблю, перад ім паўставала не малая праблема. — Як гэтую мэблю давезці дахаты з адлеглага Беластока? — думаў не адзін жыхар вёскі.

Грузіць яе на машыну — нядобра, паабіваецца. Ды і кошт такога транспарту не малы. Грузіць на цягнік — таксама не выгадна. Цягнік не ўсюды ж даходзіць. Мо' і таму ў вёсках, далёкіх ад горада, рэдка калі можна было сустрэць добрую мэблю.

Але вось Ваяводскае прадпрыемства гандлю мэбляй у Беластоку, каб даць магчымасць сялянам купіць мэблю, закупіла два вялікія аўтобусы. У сярэдзіне аўтобусы выбіты мяккімі матрацамі, што дазваляе давезці мэблю ў далёкую мясцовасць ды і незаўсёды па добрай дарозе. Гэтыя аўтобусы можна часта сустрэць на кірмашы ў мястэчках, у ПГР-ах, а нават проста ў вёсках. Калі яны толькі пакажуцца з грамадна - крыклівымі рэкламамі на бартах, іх умомант акружаюць пакупнікі.

Нядаўна адзін з такіх аўтобусаў мы сустрэлі на кірмашы ў Міхалове.

— Сяляне цяпер маюць густ, — расказвае нам шафёр — Уладзіслаў Класкоўскі. — Што раз больш высока палітураванай мэблі мы прадаем у вёсках. Мяккія тапчаны, шафы з люстрамі, круглыя палітураваныя сталы, столікі пад радыё і цэлыя кухонныя камплекты, — гэта тавары, якіх усё больш патрабуе вёска.

Трэба сказаць, што грам. Уладзіслаў Класкоўскі ўмее прадаваць мэблю. Ён па-майстэрску ўмее захваліць яе і заахвоціць кліента да пакупкі. Але калі мэбля мае нейкі брак, дык ён учціва скажа пакупніку аб гэтым. І таму сяляне гавораць аб ім, як аб салідным прадаўцу, і вельмі ахвотна купляюць у яго. Напрыклад, у Міхалове толькі 25.III. г. г. сяляне купілі мэблі амаль на 20 тысяч злотых. За добрую ініцыятыву сяляне вельмі ўдзячны Ваяводскаму прадпрыемству гандлю мэбляй.

Тэкст і фота: — **В. Баршчэўскі**

На здымку: продаж мэблі на кірмашы ў Міхалове.

СУМНАЯ ГІСТОРЫЯ АДНОЙ СЯМ'І

Афіцыйна вайна закончылася ўжо год таму назад. Але тут, у прыціхшых вёсачках Сямяціцкага павета, зрэшты як і на большай частцы Беласточчыны, не было спакою. Фашыстоўскае падполле ўзняло галаву, усімі сіламі намагаючыся перашкодзіць спакойнаму жыццю і працы сялян, запалохаць іх. Так было і з сям'ёю Абрамчыкаў з вёскі Анусін у Семяціцкім павеце.

Адчойчы ў хату ўварвалася некалькі ўзброеных па зубы бандытаў.

—Будзем гаварыць коратка, — распачаў адзін з іх.

—Даем вам тыдзень часу, і каб вашага духу тут не стала.

— Куды ж мы дзенемся? — пачала маці.

— Выбірайцеся к чортавай мацеры! — груба адрэзаў бандыт.

Жанчыны загаласілі. На іх накінуліся бандыты і пачалі біць.

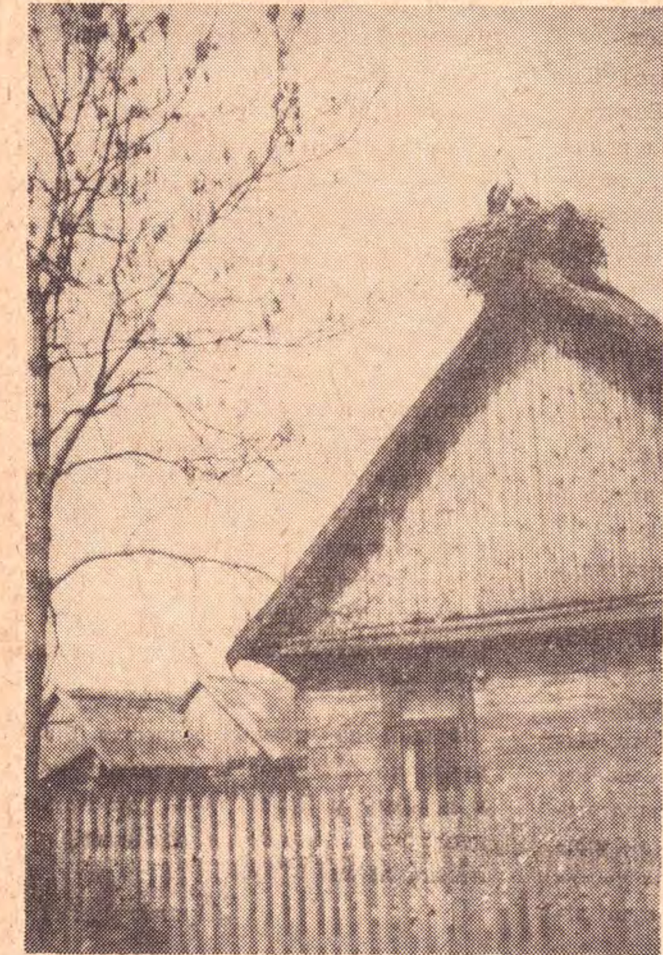
Праз тры дні сям'я Абрамчыкаў, як і шмат іншых, выязджала ў Савецкі Саюз.

*

Прайшло 10 гадоў. У сям'і Абрамчыкаў за гэты час шмат змянілася. Старэнькая маці, замучаная бандытамі не пажыла доўга. Яна памерла на Брэстчыне. Уладзіслаў затрымаўся на Украіне. Антаніна і Ксеня жылі разам на Брэстчыне ў Пружанскім раёне. Антаніна доўгі час праляжала ў бальніцы, усё ніяк не могучы паправіць выбітага бандытамі здароўя. Лячылі яе бясплатна. Ксеня працавала на чыгунцы ў гэтой жа мясцовасці. Дзве сёстры жылі разам. Яны часта атрымоўвалі лісты ад сваякоў з Сямяціцкага павета. У лістах яны чыталі, што на Сямяцічыне ўжо спакойна, няма бандаў. І людзі сталі жыць лепш, заможней. Даведаліся, што іх старэнькая хатка ўсё стаіць на тым жа месцы, а шасцігектараву гаспадарку абрабляе муж іх трэцяй сястры, Мікола Чалко з Рогаўкі. І хоць сёстрам жылося нядрэнна на Брэстчыне, а ўсё ж хацелася вярнуцца ў свае родныя мясціны, туды, дзе яны нарадзіліся і жылі змалку. І вось, аформіўшы адпаведныя дакументы ў 1956 годзе, Антаніна і Ксеня прыязджаюць у свой родны Анусін.

У роднай хатцы іх сустрэла брацііха, удава па загінуўшым браце. Сустрэла іх не зусім ветліва. Ну, што ж, у яе свая сям'я не малая. У хатцы цесната, што і пальца няма дзе ўткнуць, а тут яшчэ дзве асобы. Брацііха ім і сказала: «Едзьце сабе куды хочаце, тут вам няма месца».

Сёстры паехалі ў Рогаўку, да сваёй старэйшай сястры. Спачатку іх

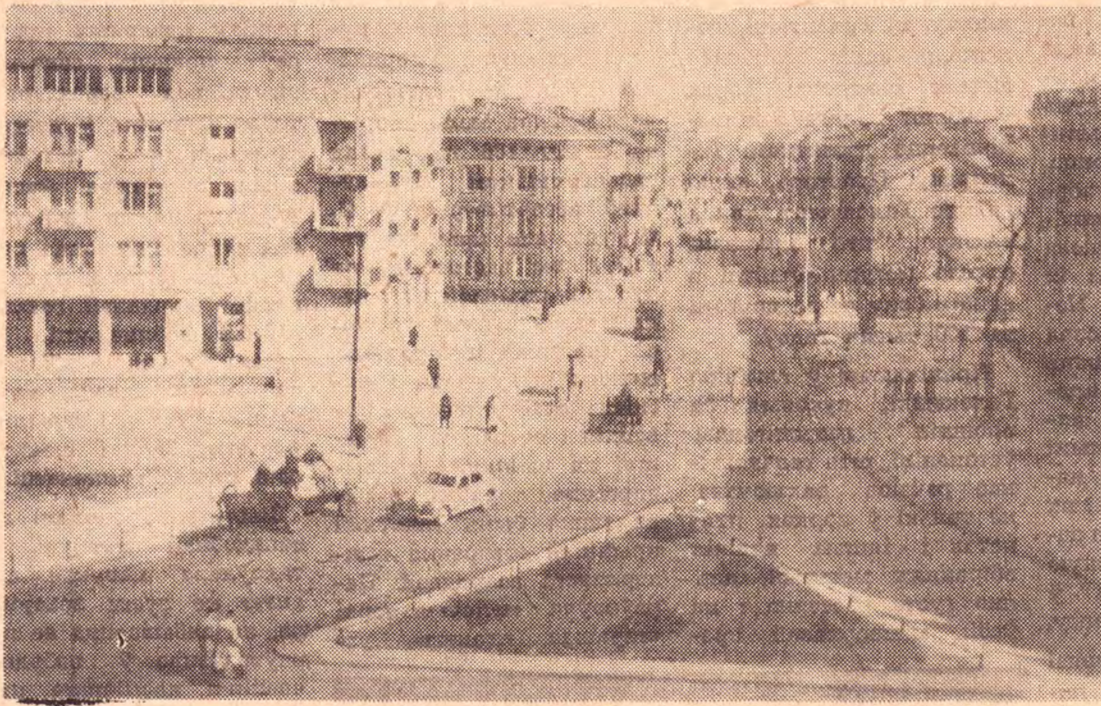

Нашыя вёскі

Вёска Бандары. Верныя буслы штогод прылятаюць на сваю буслянiцу.

Фота — В. Баршчэўскі

БЕЛАСТОК

Новаадбудаваная вул. Ліповая. фота — Л. Каралеўскі

Беларускі фальклор Беласточчыны

ПРЫПЕЎКІ

Ой, стаяла яліначка
На захадзе сонца,
Ой, плакала дзяўчыначка,
Гледзячы ў ваконца:

— Няма майго мілага,
Няма майго душкі.
Каму ж мае дастануцца
Пуховы падушкі?

Ці я ў бацькі не дачка,
Ці я не дачушка?
Руса каса да пояса,
У касе істужка.

Спяваюць у Дубічах-Царкоўных
(Гайнаўскі павет)
Прыслаў **Мікалай Панфілюк**

Грамадскі бібліятэкар

Заслужанай павагай сярод насельніцтва карыстаецца грамадскі бібліятэкар Дзімітр Коршак у вёсцы Гацькі (Бельскі павет). Ён і сам многа чытае, любіць кнігу, уважліва сочыць за навінамі мастацкай літаратуры. Таму і даручылі яму абавязак грамадскага бібліятэкара.

Зараз ён абслугоўвае каля 80 чытачоў. Лік іх няспынна расце. Найбольшай папулярнасцю сярод чытачоў карыстаюцца творы класікаў польскай, рускай і беларускай літаратуры. Многа чытаюць творы Сянкевіча, Пруса, Жэромскага, Талстога, Пушкіна, Я. Коласа і Я. Купалы.

Нажаль мала ёсць кніжак сучасных беларускіх пісьменнікаў і паэтаў.

У бібліятэцы часта можна сустрэць Антонія Грыневіцкага. Гэты хлопец многа чытае. За 1958 год ён прачытаў больш сарака кніжак.

Многа чытаюць таксама Зіна Белах і Піліп Кучко.

У 1958 годзе на агульнапольскім Конкурсе вясковых чытачоў, гр. Коршак быў узнагароджаны Пераходным сцяжком з надпісам: «За развіццё чытальніцтва на вёсцы». (яб)

Вячэрнія школы на вёсцы

Інспектарат асветы ў Бельску пры дапамозе Павятовага праўлення Саюза Сялянскай Моладзі пастанавілі арганізаваць на Бельшчыне 20 вячэрніх школ, у якіх вясковая моладзь будзе заканчваць 7 класаў пачатковай школы.

Ініцыятыва вельмі каштоўная і пажадана, каб у кожным павеце такіх школ было як мага больш і каб уся моладзь магла закончыць 7 класаў. Гэта была б сапраўдная рэалізацыя лозунга «Польшча — краем людзей, якія вучацца».

М. Х.

РАБОЧЫЯ ДАПАМАГАЮЦЬ У ПАБУДОВЕ ШКОЛЫ.

У Кузніцы ёсць вялікая жвіроўня. У гонар III З'езду нашай партыі калектыў прадпрыемства выпрадукаваў дадаткова 1.000 тон жвіру. У дні З'езду рабочыя вазілі цэглу на школу ў вёску Навадзелі, якая будзе будавацца ў гонар 1000-годдзя Польскай дзяржавы. Завезлі 15 машын цэглы.

Рабочыя дапамогуць таксама падчас будовы школы.

тут прынялі вельмі радасна. Але калі аднойчы Антаніна папрасіла швагра, каб дапамог ім хаця невялічкі кусочак зямлі засеяць жытам (трэба ж за нешта зачапіцца рукамі), Мікола Чапко вельмі ўзлаваўся і выгнаў іх ад сябе.

— Дай вам кусочак, — гаварыў ён, — дык вы яшчэ захочаце ўсю сваю гаспадарку забраць ад мяне. Не дам! Гаспадарка цяпер мая. Я ўжо амаль 10 гадоў абрабляў яе і далей буду. Вам тут няма чаго рабіць. Ды і зусім прыязджаць не трэба было сюды. Бач ты, гаспадыні знайшліся. Вон!

Тады сёстры звярнуліся са сваёй крыўдай у Прэзідыум ПРН. Але і тут прынялі іх нейк холадна.

— Навошта вам сварыцца за гэтых некалькі гектараў пяскоў. Паязджайце сабе на Заходнія землі. Там месца многа. Працуйце сабе здаровенькія, — параілі ім у прэзідыуме.

Усё ж яны вырашылі жыць у сваёй мясцовасці з думкай, што ў канцы канцоў дазволяць ім працаваць на сваёй гаспадарцы. І так яны пачалі абіваць парогі шматлікіх установ і ў Сямяцічах, і ў Беластоку, нават у Варшаву ездзілі. Але ніхто не спяшаўся дапамагчы жанчынам.

А час ішоў. І жыць трэба было. І вось яны сталі найміткамі ў багатых гаспадароў. Пастаяннага месца жыхарства ў іх не было. Летам яны «жылі» ў парку ў Сямяцічах, непадалеч Прэзідыума ПРН. А зімой давалі ім начлег літасцівыя людзі. Калі пабудавалі новую станцыю ў Сямяцічах, жанчыны пачалі жыць там. На станцыі жывуць яны і дагэтуль. Ноччу спяць на драўляных лаўках, а днём ідуць шукаць работы. Побач станцыі бацькоўская шасцігектаравая гаспадарка.

— Але паспрабуй ступі на яе, — кажа з крыўдай у голасе Антаніна. Бязлітасны швагер, Мікола Чапко, гоніць калом.

Пачуўшы гэтую балючую гісторыю ад пакрыўджаных жанчын на станцыі ў Сямяцічах, я паехаў у Прэзідыум ПРН.

— Ведаю аб іх, — адказаў мне намеснік старшыні Прэзідыума ПРН. — Яны ўжо нам парогі паабівалі. Дзіўныя гэта жанчыны. Навошта столькі клопату, — гаварыў ён. Не маглі б знайсці работы, калі б хацелі працаваць? Маглі б, напрыклад, няньчыць дзяцей у некага. Ёсць у нас шмат людзей патрабуючых такіх нянек.

Гаварыў я аб гэтай справе і з іншымі людзьмі ў павеце. Тут аб сёстрах усе ведаюць!

— Эх, — хацелася ім сказаць, — чаму вы так бюракратычна ставіцеся да жыцця!

Аб гэтай справе я пастанавіў напісаць так, як яна выглядае ў сапраўднасці. Нічога я тут не дадаваў ад сябе, нічога не выдумаў.

В. БАРШЧЭЎСКІ.

П. БАРАШАЎ і В. КІТАІН 11)

(Дакументальная аповесць, расказаная палкоўнікамі П. Н. Сахаравым і Нагаевым).

— А вось што ім адказаў «спачуваючы» цэнтр, — генерал узяў наступны лісток паперы. — «Вельмі спачуваем вашаму цяжкаму становішчу. Нашыя спробы дапамагчы вам не ўдаліся. Будзем старацца дапамагчы вясною. Вашу выдатную працу не забылі. Сачыце за самалётамі ў зоне. Паведаміце час, нумар, тып, кірунак іх палётаў, прыблізную скорасць, вышыню, паднімаецца ці прызямляецца. Паведамляйце прагноз надвор'я штомесяц...»

— Не атрымаўшы абяцанай дапамогі, — працягваў генерал Губанаў, — шпіёны бамбардзіравалі амерыканцаў радыёграмамі, сварыліся на іх за падман, а на сябе за тое, што паверылі ім. Слухайце, што яны пісалі:

«Цяпер нам стала зразумелым, што вы недаацэньваеце нашай працы, асабліва працы, зробленай Карлам. Рызыкуючы жыццём, мы стараліся зрабіць усё ад нас залежнае, сябры верылі нам і гатовы былі разам з намі ісці на ахвяры. Мы перакананы, што вам і Барысу добра вядома, у якіх умовах нам прыходзіцца працаваць, і таму былі ўпэўнены, што не пакінеце нас... Вашыя адносіны прывялі нас у крайне цяжкае становішча».

— Як бачыце, у гэтай радыёграме ўпамінаюцца «сябры». — Губанаў усміхнуўся, — гэта аб таварышах Касцюкевічу і Пакроўскім і нашым цудоўным памочніку таварышу Семяненку! Добрую яны сабе кампанію падабралі! — пажартаваў ён. — А вось яшчэ адказ цэнтра: «Карл, Фін, Бэн, мы ведаем і разумеем, што ўмовы вашай працы цяжкія. Але гэтая праца надзвычай каштоўная, яна дапамагае не толькі вашаму народу і нам, але і ўсяму чалавецтву. Таму трэба адказваць падрабязна на нашыя пытанні і рэгулярна дакладваць аб сваіх справах. З Богам...»

Генерал хацеў яшчэ нешта дадаць, але на стале ціхенька зазваніў тэлефон. Губанаў зняў трубку.

— Слухаю. Што? Сам з'явіўся? Зразумела, спешна даставіць сюды, у штаб пошукаў. — Ён павесіў трубку. — Ну вось, на лаўца і звер бяжыць. Званілі з Любчы: у нашыя органы дабраахвотна з'явіўся адзін са шпіёнаў, які назваўся Арцюшэўскім.

Праз сорак мінут у кабінет генерала ў суправаджэнні дзяжурнага ўвайшоў Фін. Фін уважліва і насцярожана аглядваў усіх, пакуль дзяжурны выкладваў з партфеля два яго пісталеты, маленькую шкляную ампулу, цэлую пачку дакументаў — пашпарт, ваенны білет, працоўную кніжку і спраўкі на імя Міхаіла Васільевіча Дуброўскага. Калі дзяжурны вышаў, Фін сказаў глуха:

— Арыштуйце мяне. Я, былы грамадзянін СССР, Міхаіл Арцюшэўскі, ураджэнец Беларускай ССР, з'яўляюся агентам амерыканскай разведкі, па клічцы «Фін»...

ДОМ 52, ПЕНРАД, ЛОНДАН...

«Ларэлея» ішла з Лондана ў Данію. Норд - осты вецер раскачваў на хвалях яе стары, велізарны корпус, вырываў з трубы кавалкі чорнага дыму, і цёмны след цягнуўся за кармой амаль да самай Тэмзы. Было туманна і вільготна. Гарластыя чайкі неадступна лёталі следам, ляніва ўзмахвалі крыламі і зорка глядзелі чорнымі пацёркамі вачэй на рэдкіх пасажыраў: ці не кіне хто якую крошку?...

Калі хто-небудзь швыраў у ваду скурку хлеба, увесь галодны статак нёсся ўніз, пішчаў, біўся, гнаўся за шчаслівай і знікаў у тумане. На іх месцы з'яўляліся новыя чайкі, такія ж неадвязныя, як і цяжкія думы.

Арцюшэўскаму абрыдла стаяць на сырым ветры, абрыд ужо сыры туман, але ў цеснаватую каюту другога класа ісці не хацелася. Ён спусціўся па трапу, каля салона першага класа, піхнуў дзверы бара, насунуў новенькі шэры капялюш на медны набалдашнік вешалкі і пайшоў у далёкі кут да свабоднага століка. Два ілюмінатары чуць асвятлялі бар, стойку і трох наведвальнікаў. Арцюшэўскі ўключыў настольную лямпу. За яго плячыма нячутна вырас сцюарт.

(Працяг у наступным нумары)

ЛІЧБЫ І ФАКТЫ

КІТАЙ

У цяперашні час урад КНР выдаткоўвае на патрэбы асветы ў 35 разоў больш сродкаў, чым выдаткоўвалася да вызвалення. У краіне налічваецца 70 млн. навучэнцаў пачатковых і сярэдніх школ і каля 400 тысяч студэнтаў.

В'ЕТНАМ

Цяпер у школах ДРВ навучаецца ў тры разы больш дзяцей, чым у часы французскага панавання. У вышэйшых навучальных установах рэспублікі вучыцца 4 тысячы юнакоў і дзяўчат, што ў чатыры разы больш, чым ва ўсім Інда - Кітаі да пачатку другой сусветнай вайны.

АЛБАНІЯ

За гады народнай улады ліквідавана непісьменнасць албанскага народа. У Албаніі адкрыта 6 ВНУ, у якіх навучаецца 2.000 студэнтаў. За першую пяцігодку каля 1.000 албанскіх юнакоў і дзяўчат атрымалі вышэйшую адукацыю ў навучальных установах Савецкага Саюза і краін народнай дэмакратыі.

РУМЫНІЯ

За апошнія 6 год вышэйшыя навучальныя ўстановы краіны выпусцілі каля 60.000 спецыялістаў.

БАЛГАРЫЯ

У 1957 годзе на патрэбы народнай асветы дзяржава выдаткавала больш 1 млрд. леваў. У 22 ВНУ краіны навучаецца цяпер звыш 33.000 студэнтаў.

ЧЭХАСЛАВАКІЯ

Да другой сусветнай вайны ў адным з буйнейшых раёнаў краіны — Славакіі была ўсяго толькі адна вышэйшая ўстанова з трыма факультэтамі. Цяпер тут ёсць 12 ВНУ з 33 факультэтамі.

ЯК нараджаюцца ЗОРКІ

З далёкай старадаўнасці чалавек імкнуўся даведацца аб бясконцай прасторы космасу: адкуль льюцца на зямлю жыватворныя прамені Сонца, чаму гараць бязлікія зоркі. З назірання прамянёвых з'яў людзі паступова пазнавалі акружаючы іх свет зорак і планет. Некалькі тысяч год назад людзі ведалі толькі пяць бліжэйшых да Зямлі планет, якія яны лічылі акружанымі нерухомымі зоркамі. У нашы дні навука, грунтуючыся на даследаваннях, змагла пабудаваць грандыёзную карціну бясконцага ў прасторы і часе Сусвету.

Пашырыліся і сувязі людзей з космасам. У пачатку XX стагоддзя былі знойдзены новыя вестуны з сусветнай прасторы — касмічныя прамені, а праз чвэрць стагоддзя вучоныя адкрылі радыёвыпрамяненне Сонца, Месяца, Млечнага шляху, туманнасцей. Касмічныя прамені і радыёхвалі дазволілі пранікнуць у тайны глыбінь космасу, якія былі раней недаступны для назірання нават у самыя складаныя аптычныя прыборы.

Зоркі ў Сусвеце ствараюць цэлыя светы нябесных цел. Да аднаго з іх, так званага Млечнага шляху, ці Галактыкі, належыць наша сонечная сістэма. Колькасць зорак у нашай Галактыцы вылічваецца дзесяткамі мільярдаў. Прастора, якую займае Галактыка, такая вялікая, што прамені святла могуць прайсці з аднаго боку яе да другога за 100 тысяч гадоў.

Пранікаючы ў глыбіню Галактыкі, вучоныя за апошнія дзесяцігоддзі ўстанавілі, што галактычнае рэчыва заключана не толькі ў зорках, планетах і іншых вялікіх збіраннях матэрыі, але яно густа рассеяна і па ўсёй міжзоркавай прасторы. Міжзоркавая матэрыя з'яўляецца збіраннем цвёрдых часцінак пылу і разрэджаных газаў. Акрамя таго, вольная ад зорак прастора напоўнена матэрыяй у форме светавога выпраменьвання, часцінкамі касмічных праменняў.

Сучасная навука абвяргае існаванне пустой прасторы. Упершыню існаванне міжзоркавага рэчыва было адкрыта звыш 100 год назад заснавальнікам Пулкаўскай абсерваторыі В. Я. Струвэ, але прырода гэтай з'явы застаецца не зусім зразумелай і да нашых дзён. Зоркі разам са светавым выпраменьваннем вылучаюць і часцінкі свайго рэчыва. Савецкія астраномы прыйшлі да выніку, што выбываемае зоркамі рэчыва можа быць галоўнай крыніцай стварэння міжзоркавага асяроддзя. Паралельна маладыя зоркі «гарачыя гіганты», узрост якіх яшчэ не дасягае мільярдаў год, характэрных, для Сонца і падобных да яго зорак, вельмі хутка трацяць значную частку сваёй масы. Бурным выкіданнем вялікіх мас рэчыва суправаджаюцца ўспышкі так званых «новых» і «звышновых» зорак. У выніку ядзерных працэсаў яркасць свячэння звычайных зорак раптоўна ўзрастае ў дзесяткі тысяч разоў, а потым зорка паступова гасне. Такія зоркавыя катастрофы суправаджаюцца хуткім пашырэннем і скідваннем зоркавай газападобнай вобалачкасці. На месцы ўспышкі збіраецца міжзоркавая матэрыя. Так стварыліся крабападобная і некаторыя іншыя туманнасці.

Вылучэнне зоркамі газападобнай матэрыі ўстаноўлена навукай, але яшчэ не зусім зразумела, як адбываецца яе пераўтварэнне ў цвёрдыя часцінкі касмічнага пылу. Магчыма, цвёрдыя часцінкі міжзоркавай прасторы з'яўляюцца астаткамі існаваўшых калісьці раней велізарных пылавых мас, з якіх потым стварыліся нябесныя целы Галактыкі.

Вывучэннем матэрыі зоркавага свету ва ўсіх яе формах: у выглядзе буйных скапленняў зорак, міжзоркавых туманнасцей і рассеянага газа-пылавага рэчыва навука раскрывае чалавеку не толькі прасторы Галактыкі, але падобнае да яе мноства іншых галактык, «насяляючых» бясконцыя глыбіні Сусвету.

АГРАНОМ РАІЦЬ

У Ляжве Старым (Беластоцкі павет) арганізаваўся сельскагаспадарчы гурток, заданнем якога з'яўлецца павышэнне ўраджаю. У мінулым годзе гурток атрымаў 15 ц. з гектара адборнага збожжа (яравую пшаніцу і ячмень), якое сяляне пасеялі вясною.

Гэты гурток таксама закупіў і пасадзіў 50 ц. класіфікаванай бульбы гатункаў «Пасвенцке» і «Першёнэк». Атрымалі яны ў мінулым годзе 200 ц. бульбы з гектара. Сяляне, якія вырошчвалі бульбу іншых гатункаў на такой самай глебе і пры такім жа ўгнаенні, атрымоўвалі толькі да 120 ц. бульбы з гектара. Як бачым, вырошчваючы класіфікаваную бульбу, можам павысіць ураджай на 80 ц. з 1 гектара.

Гаспадары Ляжва, беручы гэта пад увагу, пастанавілі ў бягучым годзе засадзіць класіфікаванай бульбай «Пасвенцке» 80 гектараў, усю прызначаную на гэта плошчу ў вёсцы. Пры добрых кліматычных умовах Ляжва атрымае ўраджай бульбы на 640 тон больш.

У мінулым годзе восенню гуртковцы закупілі таксама 45 ц. жыта гатунку «Влашаноўскае» і 4 ц. пшаніцы, што прычыніцца да павышэння ўраджаю.

Калі хочаце набыць класіфікаваную бульбу, павінны выслаць запатрабаванне ў гмінны кааператыў (ГС).

В. МІРОН

Дзеля здароўя

СОНЦА і ПАВЕТРА ў ЖЫЛЛІ

Неабходныя ўмовы здаровага жылля — чыстае паветра і святло. Галаўны боль, дрэнны сон, вяласць часта з'яўляюцца вынікам дрэннага праветрывання пакоя, недастатковага яго асвятлення. Недапушчальна курэнне ў пакоях.

Каб у пакоі было свежа і чыста, трэба яго добра праветрываць. У зімовы час адчыняць фортачку на 15—20 мінут 2—3 разы ў дзень (пасля сну раніцай, у час уборкі і вечарам).

Неабходна даць поўны доступ сонечнага святла ў кватэру. Для гэтага трэба пастаянна клапаціцца аб чыстаце аконнага шкла.

Кветкі на вокны ставіць не трэба, для гэтага лепш выкарыстоўваць тумбачкі.

Вялікае значэнне для здароўя мае падтрыманне чыстаты ў кватэры. У пыле і брудзе знаходзяцца мікробы многіх заразных хвароб (туберкулёзу, дызентэрыі і іншых).

Збіраць і знішчаць пыл трэба толькі вільготным спосабам. Уборку трэба пачынаць з праветрывання і вытрасання на дворы пасцелі, дывано́ў і іншых мяккіх рэчаў. Мэблю, дзверы, вокны — працерці вільготнай анучкай. Пасля гэтага памыць падлогу. У час уборкі фортачка павінна быць адчынена. Нельга падмятаць падлогу сухім венікам, бо пры гэтым пыл падымаецца ў паветра, а затым асядае на рэчы. Раз у месяц робіцца генеральная ўборка кватэры.

Дзе іх радзіма?

БУЛЬБА, якая займае па вырошчванню дзевятае месца сярод сельскагаспадарчых культур на свеце, «нарадзілася» ў Чылі і Перу (Паўднёвая Амерыка) і ў Цэнтральнай Амерыцы. У Еўропу ў 16 стагоддзі яе прывезлі іспанцы, а ў 17—18 стагоддзях яна пачала тут масава распаўсюджвацца.

* * *

КУКУРУЗА, якая займае па вырошчванню другое месца на свеце пасля пшаніцы, паходзіць таксама з Паўднёвай і Цэнтральнай Амерыкі (Перу і інш.), дзе індыйцы выкарыстоўвалі яе як асноўны харчавы прадукт надоўга перад прыходам еўрапейцаў.

Упершыню яна паявілася ў Іспаніі, Італіі і Міжземнаморскіх краінах

* * *

САЛАТА — даўно была вядома ў Туркестане і Закаўказзі. У сярэдневякоўі была выключным дэлікатэсам для еўрапейцаў.

* * *

ГУРКІ паходзяць з мокрых трапічных раёнаў Індыі.

Л. К.

ДЫЯЛЕКТЫ ПЧОЛ

Доктар Ліндаўэр, які вывучае жыццё пчол, на з'ездзе біёлагаў у Вісбадэн (Аўстрыя) ў сваім дакладзе даказваў, што пчолы не толькі маюць сваю мову, але што паміж рознымі гатункамі пчол існуюць розныя дыялекты. Вывады свае ён зрабіў на аснове шматгадовага назірання, у час якога заўважыў, што ніякія галасы жывёл не з'яўляюцца такімі дакладнымі і поўнымі зместу, як гул пчол.

СОНЕЧНЫ ХАЛАДЗІЛЬНІК

У Таіфе (Ізраіль) падрыхтоўваецца серыйная прадукцыя халадзільнікаў, сканструяваных прафесарам Доран Гоферам. Халадзільнік рухаецца пры дапамозе сонечнай энергіі.

Усякая ўсячына

ЖЫВОЕ СВЯТЛО

У Бразіліі жывуць жукі, якія вельмі ярка свецяць. Адзін жучок асвятліць невялікі пакой. На адлегласць аднаго метра ад жучка можна ў цёмную ноч свабодна чытаць газету.

Насельніцтва Антыльскіх астравоў робіць ліхтарні, у якія замест агню садзіць свяцячага жучка.

У Коста-Рыка жыве насякомае, званае «агністай мухай». У сапраўднасці — гэта жучок. Індыянкі упрыгожваюць імі свае валасы. Жучок свеціць лепш, чым усялякія каштоўныя каменні, а ноччу служыць за лятарню.

МОЦНАЕ ШКЛО

Адзін з уласнікаў аднаго амерыканскага прадпрыемства распачаў прадукцыю шкла, мацнейшага за сталь. Пры ўсіх якасцях нармальнага шкла яно з'яўляецца ўстойлівым на кіслату, лягчэйшым за алюміній, цвярдзейшым за граніт.

ЛЯПЕЙ ПОЗНА, ЧЫМ НІКОЛІ

Так разважалі працаўнікі пошты, шукаючы, каму б даручыць пісьмо, пісанае салдатам з заходняга фронта да сваёй маткі — 42 гады таму назад. Пісьмо было знойдзена ў Англіі і выслана па адрасу ў горад Маінц. Аднак ані адрасата, ані аўтара пісьма ніхто не знайшоў. Яны ўжо даўно не жывуць.

З жыцця маёй вёскі

У Малых Тафілаўцах

Вёска наша малая, налічвае 25 хат. Але прыгожая яна. У кожнага гаспадара ёсць сад, а на падворках чыста.

У нашай вёсцы многа моладзі. Старэйшых дзяўчат будзе сем. Такіх па 18—19—20 год — 9, а 13—14—15-гадовых — 6. Хлопцаў, што маюць па 16—27—28, а нават 30 год, будзе 10, малодшых — 12. Школьнікаў у нас вельмі многа.

Пасярэдзіне вёскі стаіць святліца. Наша моладзь збіраецца часцей за ўсё ў Марціна: у яго дзве дзяўчыны і хлопец. У святліцы збіраемся святочнымі днямі і вечарамі.

Сабраўшыся ў святліцы, моладзь спявае, аж сцены гучаць. Усе, хто праходзіць міма, затрымліваюцца, каб паслухаць. Нават хлопцы з іншых вёсак, напрыклад, з Старога Корніна, якія праязджаюць праз нашую вёску, чуючы нашыя спевы, не ўстрымаюцца, каб не зайсці да нас.

У кожны несвяточны вечар дзяўчаты разбіваюцца на дзве групы: малодшую і старэйшую, і ходзяць на пакудзелле.

На пакудзеллі таксама лінуцца песні. Найчасцей «Бярозы падмаскоўныя», частушкі, рускія, польскія і беларускія вясельныя песні і прыпеўкі.

А як танцуе наша моладзь! Найпрыгажэй танцуе Пеця Кулік, Тэкля Корч, Ніна Корч, Люба Каляда, Вера Фурса, Грыша Дзмітрук, Грыша Корч, Ваня Кулік, браты Любы і Тэклі — Андруша і Міша і Павел Крук.

Хлопцы Тафілаўцаў Малых прыгожыя і культурныя. Яны не п'юць гарэлкі і не жануць самагонкі. У карты не граюць, вельмі сцiслую дружбу вядуць з сваімі дзяўчатамі і з хлопцамі з іншых вёсак. Не б'юцца. За кратамі не сядзяць. Гэтага яны асцерагаюцца.

Яшчэ раз вярнуся да дзяўчат. Нашы дзяўчаты не любяць бяздзейнасці. Усё вышываюць і робяць прыгожыя брыжы. Напрыклад, Марыська Корч нарабіла брыжаў да васьмі ручнікоў і да двух прасцін. А Тэкля многа вышывае.

Хлопцы часта жартам пытаюцца дзяўчат: нашто вам гэтыя вышыўкі? Дзяўчаты ім адказваюць: як возьмеш замуж, то хоць не скажыш — «Чаму ты нічога не маеш? Што ты рабіла, як была дзеўкай?». Хлопцы адказваюць, што так гаварыць яны не будуць.

«Нівачка», чаму ты не пішаш «Сардэчных тайнаў»? Маладым хлопцам і дзяўчатам яны цікавыя ды й карысныя. Малады чалавек часта сам пападае ў сумнае становішча і хацеў бы, каб «Ніва» дала яму разумную параду.

Н. М.
Тафілаўцы

АД РЭДАКЦЫІ. Паведамляем, што пачынаючы ад наступнага нумара, будзем змяшчаць матэрыялы ў кутку «Сардэчныя тайны».

Музей у Белавежы.
фота — М. Валкавыцкі

Плюціцкі жабрак

Розныя ёсць справы на свеце, якія датычаць дарослых дзяцей і бацькоў. Вось, напрыклад, 70-гадовы Мікола Федарук з Плюціч (Бельскі пав.) жыве пры сваім сыне, які мае жонку і дзяцей. Сын і нявестка не прымушаюць старога да працы, не крыўдзяць яго, ды ў 100 разоў яго больш шанавалі б, каб ён адмовіўся ад сваёй дрэннай прывычкі. Бацька прывык жабраваць і піць гарэлку. Ён часта выязджае і жабруе ў цягніках, у гарадах, і не толькі ў Беластоцкім, але і ў іншых ваяводствах. Збярэ шмат грошай, пасля вяртаецца дамоў і п'е гарэлку. Калі прап'е грошы, ізноў едзе жабраваць.

І калі ёсць якія спрэчкі паміж бацькам і сынам, дык толькі за жабрацтва. Вядома, непрыемна сыну, што сам жыве заможна, а бацька жабруе.

М. РЭКІН
Плюцічы
Бельскі павет

Ці падабаемся табе?

Пад такім загалоўкам рэдакцыя «Нівы» апублікавала анкету ў № 11(159). Чытачы прыслалі шмат прапаноў адносна рэдагавання нашага часопіса. Чытачы выказаліся, што ім падабаецца, а што не падабаецца ў нашым часопісе.

Удзельнікі анкеты амаль усе сцвярджаюць, што падабаюцца ў «Ніве» такія апавяданні, як «Квадрат Б-52», «Сэрца камуніста», партызанскія апавяданні, літаратурная старонка і г. д. Падабаецца таксама ўсім наш гумар і сатыра.

Што табе ў «Ніве» не падабаецца? На гэтае пытанне вельмі мала адказаў. Пераважна адказы такія: «У «Ніве» ўсё падабаецца».

Найбольш шырокія і цікавыя адказы на 3-яе пытанне, а менавіта, што новага ўвёў бы, каб быў рэдактарам «Нівы».

Вось што ўдзельнікі анкеты ўявілі б, каб былі рэдактарамі «Нівы».

Адносна другой старонкі. Удзельнікі анкеты прапануюць не друкаваць вялікіх артыкулаў на палітычныя тэмы, таму што гэтыя весткі хутчэй даходзяць да чытачоў праз штодзённыя газеты. Замест гэтых артыкулаў лепш друкаваць кароткія, цікавейшыя паведамленні за мінулы тыдзень з цэлага свету і Польшчы. Чытачы падказваюць, што трэба больш пісаць аб мінулым беларусаў, аб жыцці вёсак, аб цяжкай працы сялян, аб рацыянальным харчаванні, аб асабістай гігіене, а таксама аб свядомым мацярынстве. Паводле іх трэба больш пісаць і клеймаваць хуліганаў, зладзеяў, злачынцаў, падаючы адначасова кару, якую атрымалі.

Усе ўдзельнікі анкеты пішуць, што вельмі было б добра, каб «Ніва» выходзіла хаця два разы ў тыдзень. Усе таксама жадаюць быць карэспандэнтамі «Нівы».

М. Х.

Абавязацельствы ў гонар 1-га Мая

Гуртом ЗМВ вёскі Кузава выканаў свае абавязацельствы ў гонар III-га З'езду і ўзяў новыя ў гонар 1-га Мая. 12 красавіка г. г. члены ЗМВ памаглі садзіць лес лясніцтву ў Кляшчэлях. Працавалі 3 гадзіны і пасадзілі 2 500 саджанцаў сасны.

Кожны член абавязаўся ў гонар 1-га Мая пасадзіць у сваім агародзе 2 дрэўцы.

У гонар 1-га Мая пастаноўлена таксама падрыхтаваць беларускую аднаактовую п'есу Чужыніна «Пярэстая Красуля». Мастацкі калектыў з Кузава выступіць з пастаноўкай 3 мая ў сваёй вёсцы, а пасля выедзе ў навакольныя вёскі.

Апрача таго, члены і гуртом ЗМВ у Кузаве пастанавілі зрабіць падпіску на «Ніву» да канца 1959 года і бу..уць прапагандаваць свой родны часопіс у сваім асяроддзі. (сід.)

Пажарныя справы

Дабраахвотная пажарная ахова ў Ласінцы (Гайнаўскі павет) была створана ў 1948 годзе. Працаваць было цяжка, бо не было рэмізы. Вось таму мы сталі арганізоўваць пастаноўкі і забавы, а даход прызначаць на будову рэмізы. Шмат грошай сабралі мы і з дабраахвотных складчын. Самі зрабілі спачатку 200 штук, а пасля 400 штук пустакоў і фундамент пад рэмізу. Павятовыя ўлады абяцалі нам у мінулым годзе аказаць дапамогу ў будове рэмізы і святліцы, але на абяцанні гэта ўсё і скончылася. У гэтым годзе абяцаюць нам даць 10 тыс. злотых. Думаем, што ў гэтым годзе будзе нам сапраўдная дапамога, як ад павятовых улад, так і ад нашага Прэзідыума ГРН. Мы, пажарнікі, пры дапамозе ўсіх жыхароў вёскі будзем выконваць усе нефаховыя працы падчас будовы.

І яшчэ адна справа. У ліпені мінулага года мы аддалі ў рамонт сваю матапомпу. І яна там рамантуецца да сённяшняга дня. У выпадку пажару пажарнікі Ласінкі не змогуць аказаць патрэбнай дапамогі. А гэта вельмі небяспечна. Усім вядома, што пажар прыносіць вялікія ўроны гаспадарам і дзяржаве. І гэта трэба мець на ўвазе павятовым уладам у Гайнаўцы.

ЯНКА ПЛЕВА
кіраўнік дабраахвотнай пажарнай аховы ў Ласінцы
Гайнаўскі павет

У Варшаўскім Аддзеле БГ-КТ

16 красавіка адбылося пасяджэнне Праўлення Аддзела БГ-КТ у Варшаве.

Былі абмеркаваны тры справы: а) абход трэццяй гадавіны паўстання Варшаўскага Аддзела БГ-КТ; б) пастанаўленне Прэзідыума ГП БГ-КТ, в) далучэнне двух сяброў таварыства да Праўлення Аддзела БГ-КТ у Варшаве.

Сакратар ГП В. Швед пазнаёміў з пастановай Прэзідыума ГП БГ-КТ аб выключэнні Віктара Лапкоўскага з членаў Галоўнага Праўлення БГ-КТ за шкодную дзейнасць супраць Таварыства. У дыскусіі гаварылася, што Віктар Лапкоўскі — былы дырэктар гаспадарчага прадпрыемства «Betesca» ў час сваёй працы тармазіў развіццё прадпрыемства і распаўсюджваў паклёп на працаўнікоў нашага Таварыства. Справа В. Лапкоўскага была шырока прадыскутавана і прааналізавана на Праўленні Аддзела. Праўленне аднагалосна прызнала пастанову Прэзідыума ГП правільнай і пастанавіла выключыць Віктара Лапкоўскага з членаў Праўлення Аддзела БГ-КТ у Варшаве і з членаў БГ-КТ.

Я. А.

„NIWA"

Organ ZG BTSK. Adres ZG BTSK: Białystok M. C. Skłodowskiej 7, tel 54-14

Redaguje Kolegium Adres redakcji: Białystok ul Wesołowskiego 1, tel centr 37-41 red naczelny i sekretariat 25-89

Wydawca Białostockie Wydawnictwo Prasowe RSW „Prasa"

Warunki prenumeraty w Polsce: miesięcznie — 2.40 zł kwartalnie — 7.20 zł półrocznie — 14.40 zł rocznie — 28.80 zł

Wpłaty kierować na PKO 12-6-1312 w Białymstoku dla PUP-K „Ruch". Na odwrocie należy zaznaczyć na jaki adres dokonano wpłaty i podać tytuł pisma

Prenumeratę na „Niwę" przyjmują również wszystkie urzędy pocztowe i listonosze w całym kraju. Cena prenumeraty za granicą: kwartalnie — 10.15 zł półrocznie — 20.30 zł i rocznie — 40.60 zł. Należność na prenumeratę za granicą wpłacać na konto — PKO 1-6-100024 PKWZ „Ruch" Warszawa

Zamówienia na „Niwę" z krajów europejskich jak i zamorskich (z wyjątkiem krajów demokracji ludowej) należy kierować pod adresem CHZ „ARS POLONIA" Warszawa Krakowskie Przedmieście 7. Obowiązuje przedpłata na konto NRP Warszawa 2-6-51. Prenumerata roczna wraz z przesyłką zwykłą wynosi $ 4.16 Nkl. 5150 BZK P 3

УЗНАГАРОДЫ

За найлепш апрацаваны адказ на анкету пад загалоўкам «Ці падабаемся табе?».

Кніжныя ўзнагароды атрымалі:

1) Валя Паўлючук — Рагачы
2) Вячаслаў Цімашук — Буды
3) Уладзімір Клімюк — Нараўка
4) Уладзімір Юзвюк — Беласток
5) Мікола Фірсовіч — Відава
6) Мікола Назарук — Плюцічы
7) Антаніна Сенькаў — Шчыты
8) Пеця Іванюк — Плёскі
9) Ірына Адамюк — Ахрымы
10) Мікола Панфілюк — Дубічы Царкоўныя
11) Сцяпан Кеднюк — Зубава.

ПАВЕДАМЛЕННЕ

Гал. Праўленне БГ-КТ паведамляе, што пры рэдакцыі „Ніва" адкрыта бюро п'сання прашэнняў да адміністрацыйных і судовых улад. Аплата згодна з дзяржаўнай тарыфай. Карыстайцеся парадамі нашага юрыста.

НА СТАРОНЦЫ АДБОРНЫ МАТЭРЫЯЛ ДЛЯ ГУРТКОЎ МАСТАЦКАЙ САМАДЗЕЙНАСЦІ.

Дазвольце прадставіцца. Гэта я, Ганула, хачу вам нешта расказаць

З МАЁЙ БІЯГРАФІІ

Тата з мамай пажаніліся, а праз некалькі гадоў я, як кажуць, знайшлася ў іх.

Так я і расла з году на год, а ўсе гаварылі:

— Як жа яна, ваша Ганулька, расце, як развіваецца, усёроўна бы не тое дзіцё. І ўсё — «як расце, як развіваецца, як жа, як жа, бы не тое дзіцё...»

А я слухала і думала:

— Ці то і тое дзіцё, ці іншае. А, нарэшце, чыё я дзіця?

Справа высветлілася, як прыехала цётка з-за мяжы. Убачыўшы мяне, яна ўскрыкнула:

— Ганулька, дзяцінанка, як жа ты вырасла, на ўсю сям'ю прыгажуня. Чароўная дзяўчына, яна ў вас цалкам падобная на гэтага маладога ахвіцэра, што перад вайною быў на кватэры ў маёй цёшчы.

Маці гаркавата ўсміхнулася, татка зрабіў невыразны выгляд...

— Магчыма, — задумёна гавару цётцы,—што ж, чалавек змяняецца. Хто нарадзіўся перад вайною і вырас у крывавых баях, той стаў іншым чалавекам.

— Гераіня! — захапілася цётка, — нават мае свой палітычны погляд...

Так, цёця, нялёгка ўсё гэта прыйшлося.

Іншых дзяцей у той час буслы прыносілі, а я толькі дзякуючы роднаму бацьку ў дом з'явілася. Бедны бацька, сваімі сіламі... сам, у працоўні і двух пакрывалах, прынёс мяне з бальніцы.

Каб жа гэта было сёння, у перыяд шырока разгорнутай тэхнікі, развіцця гурткоў мастацкай самадзейнасці, хуліганскіх выбрыкаў, дык я інакш справу паставіла б, пачакала б яшчэ крыху.

Кажуць, што неўзабаве будзе наладжана масавая вытворчасць людскіх душ, сканструяваных пры дапамозе электрычнага мозгу. Усялякае, так сказаць, саматужніцтва ў гэтай галіне будзе ліквідавана.

* * *

Закончыўшы пачатковую школу, я паступіла ў ліцэй.

Аднойчы мой дырэктар спытаў жартам, у выніку чаго дайшло да сур'ёзнага сутыкнення паміж намі...

Значыцца, ён спытаў, якія хлопцы мне больш падабаюцца — вясёлыя, сур'ёзныя, бландзіны, рыжаватыя ці брунецікі з буйнымі чупрынамі?

— Сталыя, — адказала я яму, — і не хлопцы, а мужчыны, ды не такія нетыповыя, а акасалыя — зусім без валос.

Дырэктару так і вочы на лоб палезлі.

— Дык вунь як, мая вучаніца мужчынамі захапляецца, ды нейкімі нетыповымі, а да таго вы смеецца насмейваецца над галавою свайго дырэктара?

Тут нешта бліскучае паразіла мае вочы, у чым адбіваліся ўсе электрычныя лямпачкі са столі. Гэта і была голая, як калена, галава дырэктара

— Не забывайце, што я ваш дырэктар! — пачуўся ізноў грозны голас.

— Ды я чэ аб вас (мне толькі цяпер прыйшло на думку, што дырэктар абразіўся, так як сам быў лысы), я пра акцёра — Юля Брыннэра, а ён не лысы, толькі брые...

— Брые?! Дзе, што брые?! Ганьба, мае вучаніцы акцёрамі любуюцца, паважаюць іх!..

— Паважаны дырэктар, я вас больш за ўсіх паважаю і люблю...

— Яшчэ раз прыпамінаю, прашу не забываць аб тым, што я дырэктар. А вам раманы ў галаве?!

Не ведаю, як далёка пайшлі б нашы справы, каб не званок на ўрок.

А ўвогуле, то магчыма, што і паставілі б мяне пад суд педагагічнай рады. школьнага самапраўлення, каб не дачка дырэктара — дабрадушная, салодкая дзяўчына з вялікім носам і лупатымі губамі, як ю я чым хутчэй пазнаёміла з дубініцым Леванам, якому ногі на паўтара метры ад зямлі паадрасталі.

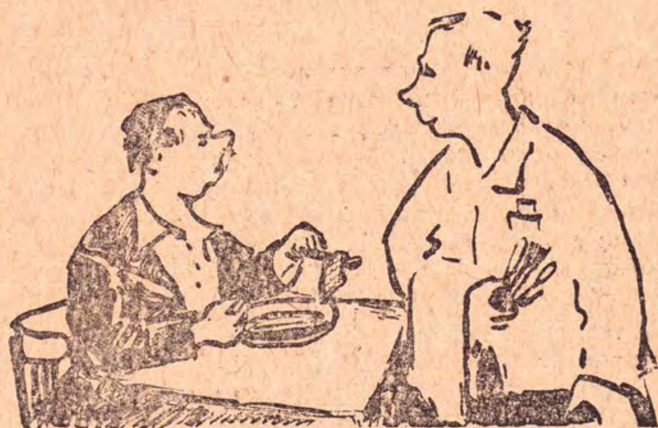
З той пары я не стала жартаваць з дырэктарам і захапляцца акцёрамі.

У сучасны момант я — кандыдатка на забеганую, клапатлівую, цярплівую, хоць выведзеную з раўнавагі жонку.

Чаго і вам жадаю.

ГАНУЛЯ ЗБЯДОЮ

У сталовай

— Бачыце, начальнік, анучка ў баршчу плавае...

— А што вы хочаце, каб вам за пяць злотых цэлы касцюм плаваў?

ЭПІГРАМЫ

Нічога не маю да Любкі,
Калі паказвае свае зубкі.

Добра мець жонку,
Але не добра-пустую кішонку.

С. К.

Дабрачынны

Жонка пытае ў мужа:

— Ці зрабіў ты ў сваім жыцці хоць адзін добры ўчынак?

— Вядома, ды яшчэ які, — адказвае муж.

— Які ж?

— Выратаваў цябе ад таго, каб ты ў старых дзеўках не засталася.

Прыслаў
ПАВЕЛ ЛЕМЕШ
Кашалі
Бельскі павет

Свая надаела

— Калі ты, Кастусь, скурыш сваю махорку, усё да мяне прыходзіш пакурыць?

— Ай, каб ты знаў, суседзе, як свая ўжо надаела.

С. К.

ЧАСТУШКІ

ЖАНЧЫНА:

Тата, родны, галубок
Мяне любіць Васілёк.
Маю ручаньку сціскаў,
Тры разы пацалаваў.

МУЖЧЫНА:

Ой, дачушка, дарагая,
Ты ж такая маладая,
Нельга рана так кахацца,
Нельга з хлопцам цалавацца.

ЖАНЧЫНА:

Тата, родны, галубок
Што за хлопец Васілёк —
Вочкі сінія, як неба,
Весь такога мне і трэба.

МУЖЧЫНА:

Многіх я ў жыцці кахаў.
Але губак не кранаў,
Ледзь да брамачкі давёў
І назад хутчэй ішоў.

ЖАНЧЫНА:

Буду таточка, старацца,
Рана з вечара вяртацца,
Ды ў цябе я не пайшла,
Каб усіх кахаць магла.

МУЖЧЫНА:

Я ж да мамкі год хадзіў
І хоць шчыра так любіў —
Ні да сэрца прыгарнуў,
Ані вокам падмігнуў.

ЖАНЧЫНА:

А ты, татка, не грашы,
Скажы праўду ад душы,
Мусіць, добра ты маргаў
Што вяселле загуляў.

З. БУСЛОВІЧ

Паміж знаёмымі

— Што ты робіш?

— Узіраюся на прыгожых дзяўчатак.

— Гэта твае работы?

— Не, не... фотарэпарцёра...

Развязка рэбуса з № 12 (160) „Нівы"

Чытачы прыслалі 92 правільныя адказы.

Правільная развязка рэбуса: «Пішчыць, як свіння ў плоце»

Кніжныя ўзнагароды вылясавалі:

1. Рыгор Зіневіч — Чаромха, Гайнаўскі павет.
2. Алесь Бандарук — Вастравок, Сакольскі павет.
3. Уладзімір Буйко — Новая Воля, Беластоцкі павет.
4. Мікола Лапінскі — Тынкоўшчына, Гайнаўскі павет.
5. Рая Данілюк — Орля, Бельскі павет.
6. Рыгор Базылюк — Навасёлкі, Бельскі павет.
7. Вера Кожух — Вулька, Бельскі павет.
8. Валодзя Данілюк — Малінніхі, Бельскі павет.
9. Валя Анішчук — Сапава, Гайнаўскі павет.
10. Янка Азябла — Пянькі, Беластоцкі павет.

Узнагароды высылаем поштай.